

บทที่ 3

ขยะมูลฝอย

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษกำลังได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามหาแนวทางแก้ไขกันอย่างจริงจังในทุกประเทศ ขยะมูลฝอยก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลเสียหายต่อสภาพแวดล้อมไม่แพ้ปัญหาเกี่ยวกับ น้ำเสีย และ ควันพิษ ปัญหาขยะมูลฝอยเกิดขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ขยะมูลฝอยมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

ความหมายของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยตาม พ.ร.บ. สาธารณสุข หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษมูลสัตว์ เศษซากสัตว์ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใด ซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น ๆ

ชนิดของขยะมูลฝอย¹

ขยะมูลฝอยแบ่งตามลักษณะได้เป็น 7 ชนิด คือ

1. GARBAGE ได้แก่ เศษอาหารจากภัตตาคาร ครั้ว ฯลฯ
2. RUBBISH ได้แก่ พวกขยะมูลฝอยแห้ง เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษโลหะ ฯลฯ

¹พัฒนา สุจ่านงค์, การสุขาภิบาลทั่วไป (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2527), หน้า 80.

3. ASHES ได้แก่ ไม้เถ้าที่เหลือจากการหุงต้มอาหาร หรือจากโรงงานอุตสาหกรรม
4. DEAD ANIMALS ได้แก่ ซากสัตว์ต่าง ๆ เช่น สุนัข แมว ฯลฯ
5. STREET SWEEPINGS ได้แก่ วัตถุต่าง ๆ ที่เก็บกวาดจากถนน เช่น เศษกระดาษ ใบไม้ มูลสัตว์ต่าง ๆ ฯลฯ
6. NIGHT SOIL ได้แก่ กากอุจจาระที่ได้จากส้วมต่าง ๆ
7. STABLE MANURE ได้แก่ มูลสัตว์จากคอกสัตว์ต่าง ๆ เช่น มูลม้า วัว ควาย หมู ฯลฯ

ปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย

ในแต่ละชุมชนปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยจะแตกต่างกันด้วยสาเหตุดังนี้

1. ความหนาแน่นของประชากร เนื่องจากขยะมูลฝอยเป็นสิ่งที่คนไม่ต้องการและทิ้งไป ดังนั้นในท้องถิ่นที่มีประชากรอาศัยอยู่มาก จะมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมากกว่าท้องถิ่นที่มีประชากรอาศัยอยู่น้อย
2. ฐานะความเป็นอยู่ของประชากร โดยทั่วไปแล้วผู้คนที่มีการเงินดีจะจับจ่ายใช้สอยสิ่งของต่าง ๆ อย่างฟุ่มเฟือยและเกินความพอดี ทำให้ปริมาณสิ่งของที่เหลือจากการอุปโภคบริโภคมีมาก และอัตราการหมุนของเครื่องอุปโภคของคนที่มีการเงินดีจะเร็วกว่าคนที่มีการเงินด้อยกว่า ดังนั้นในท้องถิ่นที่ประชากรโดยทั่วไปมีฐานะความเป็นอยู่ดี จะมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมาก
3. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ ในท้องถิ่นที่มีความเจริญจะมีสิ่งของเครื่องใช้ให้เลือกซื้อมากมายหลายชนิด ทำให้ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีองค์ประกอบของขยะมูลฝอยมาก
4. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ถ้าเรามองย้อนกลับไปในอดีตจะพบว่า องค์ประกอบของขยะมูลฝอยจะมีไม่มาก เนื่องจากสิ่งของเครื่องใช้

ต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะทํามาจากวัสดุที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่ในยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้เกิดมีสิ่งของเครื่องใช้ชนิดใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น พลาสติกและโฟม เป็นต้น ฉะนั้นความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้องค์ประกอบของขยะมูลฝอยมีมากขึ้น

ตารางที่ 3.1 แสดงองค์ประกอบของขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ทําการวิเคราะห์เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2531

	<u>เปอร์เซ็นต์</u>	<u>รวม</u>
สารที่เผาไหม้ได้ :		
กระดาษ	14.21	
สิ่งทอ	1.98	
พลาสติก	12.78	
ไม้และใบไม้	11.76	
ผักและผลไม้	8.93	
กระดุกและเปลือกหอย	4.96	
หนัง	0.99	
ยาง	0.22	
อื่น ๆ ที่มีขนาดใหญ่กว่า 5 ม.ม.	13.66	
อื่น ๆ ที่มีขนาดเล็กกว่า 5 ม.ม.	16.09	85.79
สารเผาไหม้ไม่ได้ :		
เหล็กและโลหะอื่น ๆ	3.64	
แก้ว	8.37	
เซรามิค	2.20	14.21
		100.00
<hr/>		
ความหนาแน่นของขยะมูลฝอย	0.27	ตัน/ม ³
ปริมาณความชื้นของขยะมูลฝอย	54.14	เปอร์เซ็นต์
ที่มา : กองวิชาการ สำนักรักษาความสะอาด		

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากร ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปริมาณ
ขยะมูลฝอยที่เก็บขนได้ของเมืองหลักบางเมืองในประเทศไทย

	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ระยอง
(1) ประชากร (พันคน)	5,300	150	90	115	39
(2) ปริมาณขยะที่ เกิดขึ้น (ก.ก./คน/วัน)	0.85	0.92	0.64	0.56	0.85
(3) ปริมาณขยะที่ เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	4,505	138	57.60	64.40	31.2
(4) ขยะที่เก็บขนได้ (ตัน/วัน)	3,600	96.70	53.50	36.40	30

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2529, หน้า 94

หมายเหตุ : (3) = (1) x (2)

ขยะมูลฝอยกับปัญหาสภาพแวดล้อม

การจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกสุขลักษณะจะส่งผลเสียหายต่อสภาพแวดล้อม
อันจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชน ซึ่งพอจะกล่าวได้ดังนี้

1. บริเวณกองขยะมูลฝอย นอกจากจะส่งกลิ่นเหม็นแล้ว ยังเป็น
แหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์ที่เป็นพาหนะนำโรค เช่น หนู แมลงวัน และแมลงสาบ
เป็นต้น
2. ขยะมูลฝอยเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น อหิวาตกโรค
ไทฟอยด์ และบาดทะยัก เป็นต้น
3. ขยะมูลฝอย ทำให้เกิดความสกปรกแก่พื้นดินหรือพื้นถนน ไม่เป็นที่
เจริญตาแก่ผู้พบเห็น ซึ่งแสดงถึงความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ขาดวัฒนธรรมที่ดี
งาม

4. ขยะมูลฝอยที่ตกลงไปในแม่น้ำ ลำคลอง จะทำให้น้ำเน่าเสียยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ
5. น้ำเสียที่ออกจากกองขยะมูลฝอย มีค่าความสกปรกสูงกว่าค่าน้ำเสียโดยทั่วไปเป็นอย่างมาก
6. ขยะมูลฝอยที่ตกลงไปในท่อระบายน้ำ จะทำให้ท่อระบายน้ำเกิดการอุดตันหรือระบายน้ำไม่สะดวก ซึ่งจะทำให้เกิดน้ำท่วมขังตามท้องถนน

การกำจัดขยะมูลฝอย

การกำจัดขยะมูลฝอยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น กองทิ้งกลางแจ้ง หมักทำปุ๋ย เเผา และการฝังกลบที่ถูกหลักสุขาภิบาล เป็นต้น ซึ่งจะนำมากล่าว 3 วิธีคือ

1. การหมักเพื่อทำปุ๋ย (Composting)² เป็นการอาศัยกระบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ย่อยสลายอินทรีย์วัตถุที่ย่อยได้ ให้เป็นแร่ธาตุที่ค่อนข้างจะคงรูป และมีคุณค่าในทางเป็นปุ๋ยสำหรับบำรุงดินให้เป็นประโยชน์แก่พืชต่อไป และยังสามารถทำลายพวกจุลินทรีย์ที่อาจจะทำให้เกิดโรคได้อีกด้วย นอกจากนั้นขยะที่หมักได้ที่แล้วปริมาตรจะลดลง 30-65%

กระบวนการทางชีววิทยาที่ย่อยสลายอินทรีย์วัตถุนั้น ต้องอาศัยจุลินทรีย์ต่าง ๆ อย่างมากมาย ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น 2 พวกใหญ่ ๆ คือ พวกหนึ่งเป็นพวกที่ต้องการออกซิเจนช่วยในการย่อยสลายเรียกว่า AEROBIC พวกนี้สามารถย่อยสลายอินทรีย์วัตถุได้ดีมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกพวกหนึ่งไม่ต้องอาศัยออกซิเจนเรียกว่า ANAEROBIC การย่อยสลายอินทรีย์วัตถุแบบไม่ใช้ออกซิเจน เป็นไปค่อนข้างช้าทำให้เกิดกรดและก๊าซ จึงทำให้มีกลิ่นเหม็นอันไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้น เป็นเหตุให้เกิดความรำคาญและอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนได้

²ปรีดา แยมเจริญวงศ์, การจัดการขยะมูลฝอย (ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531), หน้า 115.

การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการหมักเป็นปุ๋ยนั้น อาจทำได้หลายวิธีที่สำคัญก็คือ ต้องพยายามทำโดยอาศัยขบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์พวกที่ต้องใช้ออกซิเจนจึงจะเป็นวิธีที่ถูกสุขลักษณะ คือนอกจะได้ปุ๋ยที่มีคุณภาพดีแล้ว ในระหว่างดำเนินการก็จะต้องไม่มีกลิ่นอันไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้นด้วย ในทางปฏิบัติแบ่งออกได้ 2 แบบ คือ

1.1 หมักโดยอาศัยออกซิเจนในอากาศตามธรรมชาติ มีชื่อเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า WINDROW COMPOSTING ได้แก่ การนำเอาขยะอันเป็นพวกอินทรีย์วัตถุที่ย่อยได้ เช่น เศษพืช ซากสัตว์ ใบไม้ หญ้า รวมทั้งมูลสัตว์และอุจจาระ เป็นต้น นำไปกองไว้บนพื้นดิน แต่อย่าให้เป็นกองใหญ่มากนัก เพราะจะทำให้ ออกซิเจนเข้าไปไม่ถึงส่วนที่อยู่ภายใน อันจะทำให้ขบวนการเปลี่ยนไปเป็น ANAEROBIC และทำให้เกิดกลิ่นอันไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้น นอกจากนั้นจะต้องพลิกกลับกองขยะเป็นครั้งคราว เพื่อให้ ออกซิเจนสามารถแทรกเข้าไปในกองขยะมากที่สุด การหมักแบบนี้จึงมีกองขยะกว้างประมาณ 2 - 3 เมตร สูงประมาณ 1.2 - 1.8 เมตร ให้ยาวไปตามพื้นที่เป็นแถวขนานกันไปหลาย ๆ แถว ขยะมูลฝอยจะถูกย่อยสลายให้เป็นปุ๋ยภายใน 3 - 8 เดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของขยะและสภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ ความชื้น อุณหภูมิ การสัมผัสกับออกซิเจนในอากาศ

1.2 หมักโดยการเร่งอัตราการย่อยสลายโดยใช้เครื่องจักรกลช่วย เพื่อให้ ออกซิเจนสามารถแทรกเข้าไปสัมผัสกับขยะได้ทั่วถึง ทำให้จุลินทรีย์สามารถย่อยสลายอินทรีย์วัตถุได้รวดเร็วขึ้น วิธีนี้เรียกกันว่า HIGH RATE COMPOSTING เป็นวิธีที่ใช้สำหรับโรงงานปุ๋ยหมักจากขยะที่ทันสมัยโดยทั่วไป วิธีทำก็แตกต่างกันไปตามวิศวกรผู้ออกแบบ แต่ถึงอย่างไรก็ตามอาศัยหลักการเดียวกันคือแยกขยะส่วนที่ไม่สามารถย่อยสลายได้หรือย่อยสลายได้ยากออกไป หั่นขยะที่เหลือให้เป็นชิ้นเล็ก แล้วใส่ลงไปในที่ที่ทำให้ขยะได้สัมผัสกับอากาศให้มากที่สุด ซึ่งอาจเป็นแบบที่มีลักษณะเป็นเหมือนถาดหลาย ๆ ชั้น ประมาณ 5 - 7 ชั้น จากนั้นจึงนำไปคัดแยกเอาส่วนที่ไม่ย่อยสลายออก แล้วนำไปทำเป็นปุ๋ยบำรุงดินต่อไป การหมักขยะโดยวิธีนี้ จำเป็นต้องสร้างเป็นโรงงาน

2. การเผาในเตาเผา (INCINERATION)³ เป็นการเผาไหม้ซึ่ง ส่วนที่เป็นของแข็ง ของเหลว และก๊าซ ซึ่งต้องใช้ความร้อนอยู่ระหว่าง 1,300 - 1,500 องศาฟาเรนไฮด์ จึงทำให้การเผาไหม้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ เนื่องจาก ความแตกต่างและลักษณะขององค์ประกอบของขยะมูลฝอยในแต่ละชุมชน ดังนั้นรูปแบบของเตาเผาจึงแตกต่างกันไปด้วย เป็นต้นว่า ถ้าเป็นชุมชนที่มีขยะมูลฝอยส่วน ใหญ่เป็นชนิดที่เผาไหม้ได้ง่ายก็ออกแบบเตาเผาเป็นชนิดที่ไม่ต้องใช้เชื้อเพลิงอย่าง อื่นช่วยในการเผาไหม้ แต่ถ้าองค์ประกอบของขยะมูลฝอยมีส่วนที่เผาไหม้ได้ง่ายต่่า กว่า 30 เปอร์เซ็นต์ (โดยน้ำหนัก) หรือมีความชื้นมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ เตาเผาก็ต้องเป็นชนิดที่มีเชื้อเพลิงอย่างอื่น เช่น น้ำมันเตาช่วยในการเผาไหม้

การเผาในเตาเผาจึงเหมาะสำหรับการเผาขยะแห้งที่ติดไฟได้ง่าย เช่น พวกเศษกระดาษ พลังงานความร้อนที่เกิดจากการเผาไหม้ของขยะมูลฝอยนี้ สามารถนำไปผลิตเป็นกระแสไฟฟ้าได้ ดังเช่นที่ประเทศสิงคโปร์ได้ทำอยู่

3. SANITARY LANDFILL⁴ หมายความว่าวิธีการกำจัดหรือทำลาย ขยะมูลฝอยโดยการฝังหรือถมในที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะต้องขุดเป็นหลุมลงไปดิน หรือไม่ขุดก็ได้ แล้วแต่ลักษณะของพื้นที่ เมื่อใส่ขยะลงไปในที่ที่กำหนดไว้แล้ว ต้องเกลี่ยให้กระจายไปเต็มพื้นที่โดยสม่ำเสมอ แล้วบดทับ ต่อจากนั้นจึงเอาดิน หรือวัสดุอื่นใดที่มีดินปนอยู่ไม่น้อยกว่า 50% กลบให้ทั่ว ให้มีความหนาประมาณ 15 เซนติเมตร หรือประมาณ 20% ของความหนาของขยะ แล้วบดทับด้วยรถบดให้แน่น ทุกวัน หรือวัน 1 - 2 วัน เมื่อใส่ขยะจนเต็มถึงระดับที่กำหนดไว้แล้วการกลบ ครั้งสุดท้ายต้องให้มีความหนาของสิ่งที่ใช้กลบขยะไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร

การจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน การศึกษา การสาธารณสุข การคมนาคม การอุตสาหกรรม และธุรกิจการค้า

³ ปรีดา แยมเจอร์วรงค์, การจัดการขยะมูลฝอย, หน้า 138.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 207.

ต่าง ๆ ทำให้ประชากรหลังไหลเข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก จากสถิติของกองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2532 กรุงเทพมหานครมีประชากรถึง 5,845,152 คน ในแต่ละวันจะมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 5 พันตัน และนับวันปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร สามารถแยกขั้นตอนการดำเนินงานได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บขนขยะมูลฝอย หน้าที่ในการเก็บขนขยะมูลฝอยเป็นของสำนักงานเขตและสำนักรักษาความสะอาด โดยแบ่งความรับผิดชอบกันดังนี้⁵

1.1 กองเก็บขนขยะมูลฝอย สำนักรักษาความสะอาด จะทำหน้าที่กวาดถนนด้วยรถกวาดและดูดฝุ่น ล้างถนนสายสำคัญ เก็บขนขยะมูลฝอยจากโรงพยาบาล ตลาดของสำนักงานตลาด สถานที่ราชการบางแห่ง รวมทั้งเก็บขนขยะมูลฝอยเฉพาะกิจเป็นการเร่งด่วน นอกจากนั้นยังได้ช่วยเหลือสนับสนุนเขตเมื่อการปฏิบัติงานเก็บขนขยะมูลฝอยของเขตเกินขีดความสามารถ ที่จะปฏิบัติได้เป็นครั้งคราว

1.2 สำนักงานเขตทั้ง 24 เขต จะทำหน้าที่กวาดถนนด้วยแรงงานคน เก็บขนขยะมูลฝอยจากอาคารบ้านเรือน สถานประกอบการค้า โรงงานอุตสาหกรรม และขยะมูลฝอยที่ตกค้างตามที่สาธารณะซึ่งอยู่ในพื้นที่ของเขตทั้งหมด แล้วขนส่งไปยังสถานที่ทำลายขยะมูลฝอย ตามที่สำนักรักษาความสะอาดเป็นผู้กำหนด

ส่วนวิธีการเก็บขนขยะมูลฝอยนั้น แบ่งวิธีการเก็บขนขยะมูลฝอยเป็น

2 วิธี

- วิธีเก็บโดยตรง (Direct Collection) หมายถึง การส่งรถและเจ้าหน้าที่ออกไปเก็บขนขยะมูลฝอยถึงบ้านและสถานที่ต่าง ๆ ที่รถสามารถเข้าเก็บได้ถึง หรือให้เจ้าของขยะมูลฝอยนำขยะมูลฝอยจากบ้านมาใส่รถเก็บขยะในกรณีที่เป็นตรอกหรือซอยแคบ ๆ ที่รถเก็บขยะไม่สามารถเข้าไปได้ก็จะให้คนงาน

⁵ กองวิชาการ สำนักรักษาความสะอาด, กรุงเทพฯ เมืองสะอาด, 2531, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2532), หน้า 9

เก็บขยะมูลฝอยนำขยะมูลฝอยของแต่ละบ้านรวมใส่ถัง แล้วลำเลียงไปยังรถเก็บขยะ โดยใช้รถลาก 2 ล้อ เมื่อขยะมูลฝอยเต็มรถแล้ว ก็จะขนส่งขยะมูลฝอยไปยังจุดทำลาย

- วิธีเก็บโดยทางอ้อม (Indirect Collection) หมายถึงวิธีการที่กรุงเทพมหานครนำถังที่รองรับขยะมูลฝอยไปตั้งไว้ริมถนนและบริเวณที่มีขยะมูลฝอยเป็นจำนวนมาก เช่น ตลาด ศูนย์การค้า เพื่อให้ประชาชนที่ผ่านไปมาหรืออยู่ในบริเวณใกล้เคียง นำเอาขยะมูลฝอยมาใส่ลงในถังรองรับขยะมูลฝอย เมื่อถังรองรับขยะมูลฝอยเต็มแล้ว ก็จะขนถ่ายใส่รถเก็บขยะ แล้วนำไปทำลายต่อไป

นอกจากการเก็บขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตทั้ง 24 เขต และกองเก็บขนมูลฝอยแล้ว กรุงเทพมหานครยังได้จ้างให้เอกชนทำการเก็บขนขยะมูลฝอยในบางพื้นที่ ดังนี้

- พื้นที่แขวงคลองตัน เขตพระโขนง
- พื้นที่แขวงคลองเตย เขตพระโขนง
- พื้นที่เขตบางกอกน้อย (ยกเว้นแขวงบางพลัด)

ในการให้เอกชนเก็บขนขยะมูลฝอยนี้ กรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายตรวจสอบและควบคุมการทำงาน และจ่ายค่าจ้างตามปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนได้ โดยคิดเป็นน้ำหนัก

ค่าธรรมเนียมในการเก็บขนขยะมูลฝอย

กรุงเทพมหานครได้กำหนดค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะมูลฝอยสำหรับผู้ที่ได้รับบริการเก็บขนขยะมูลฝอยไว้ดังตารางที่ 3.3

2. การกำจัดขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครอยู่ในความรับผิดชอบของ กองกำจัดมูลฝอย สำนักรักษาความสะอาด ซึ่งใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย 3 วิธีคือ

2.1 วิธีหมักเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ (Composting) ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยแบบหมักทำปุ๋ย ซึ่งเปิดดำเนินการอยู่ 3 โรงงานตั้งอยู่ที่ซอยอ่อนนุช 2 โรงงาน และที่เขตหนองแขมอีก 1 โรงงาน ทุกโรงงานจะมีเตาเผา เพื่อใช้เผาขยะมูลฝอยที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะที่จะหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์ การหมักขยะมูลฝอยใช้วิธีที่เรียกว่า High Rate Composting ปัจจุบันสามารถนำขยะมูลฝอยเข้ากำจัดในโรงงานทั้ง 3 แห่งได้เพียงประมาณวันละ 300

ตัน แต่ขีดความสามารถในการเก็บขนขยะมูลฝอย มีถึงประมาณวันละ 4,000 ตัน ทำให้ขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถกำจัดในโรงงานได้ ต้องเทกองทิ้งไว้กลางแจ้ง

2.2 วิธีเทกองกลางแจ้งให้สลายตัวตามธรรมชาติ (Open Dump)
สถานที่เทกองขยะมูลฝอยมีทั้งหมด 3 แห่ง คือ

- บริเวณโรงงานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช เนื้อที่ประมาณ 585 ไร่
- บริเวณโรงงานกำจัดมูลฝอยรามอินทรา เนื้อที่ประมาณ 59 ไร่
- บริเวณโรงงานกำจัดมูลฝอยหนองแขม เนื้อที่ประมาณ 463 ไร่

2.3 วิธีฝังกลบขยะมูลฝอย การทำลายขยะมูลฝอยด้วยวิธีนี้ กรุงเทพมหานครได้จ้างให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินงาน โดยขนขยะมูลฝอยจากบริเวณ โรงงานกำจัดมูลฝอยหนองแขม ไปทำการฝังกลบที่จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 3.3 อัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอย

ลำดับ	รายการ	อัตราเดิม	อัตราใหม่
1.	ค่าเก็บขนขยะมูลฝอยประจำเดือนสำหรับอาคารหรือเคหะ	4 บาท/เดือน	40 บาท/เดือน
	วันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร		
	วันหนึ่งเกิน 20 ลิตร แต่ไม่เกิน 40 ลิตร	6 บาท/เดือน	60 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 40 ลิตร แต่ไม่เกิน 60 ลิตร	6 บาท/เดือน	100 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 60 ลิตร แต่ไม่เกิน 80 ลิตร	8 บาท/เดือน	150 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 80 ลิตร แต่ไม่เกิน 100 ลิตร	10 บาท/เดือน	200 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 100 ลิตร แต่ไม่เกิน 200 ลิตร	-	300 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 200 ลิตร แต่ไม่เกิน 300 ลิตร	-	500 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 300 ลิตร แต่ไม่เกิน 400 ลิตร	-	700 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 400 ลิตร แต่ไม่เกิน 500 ลิตร	-	900 บาท/เดือน
	ถ้าวันใดต้องเก็บขนขยะมูลฝอยเกินกว่าปริมาณประจำวัน ซึ่งตกลงไว้กับเจ้าหน้าที่ค่าเก็บขนส่วนที่เกินทุก ๆ 10 ลิตร	1 บาท	
2.	ค่าเก็บขนขยะมูลฝอยประจำเดือนสำหรับตลาดและโรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานที่ซึ่งมีมูลฝอยมาก		
	วันหนึ่งไม่เกิน 1 ลบ.ม.	40 บาท/เดือน	2,000 บาท/เดือน
	วันหนึ่งเกิน 1 ลบ.ม. ค่าเก็บขนทุก ๆ		
	ลบ.ม. หรือเศษของ ลบ.ม.	40 บาท/เดือน	2,000 บาท/เดือน

ตารางที่ 3.3 อัตราค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอย (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	อัตราเดิม	อัตราใหม่
3.	ค่าเก็บขนมูลฝอยเป็นครั้งคราว		
	ครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ลบ.ม.	25 บาท/เดือน	150 บาท/ครั้ง
	ครั้งหนึ่งเกิน 1 ลบ.ม. ค่าเก็บขน		
	ทุก ๆ ลบ.ม. หรือเศษของ ลบ.ม.	25 บาท/ลบ.ม.	150 บาท/ลบ.ม.

หมายเหตุ : ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงฉบับใหม่นี้ใช้บังคับ ให้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของอัตราค่าธรรมเนียมที่ประกาศไว้